

Nota Inspraakreacties op de conceptnota Participatiewet en Wet maatregelen WWB 'Ruim baan op de rotonde'.

Gemeente Zoetermeer
september 2014

Inleiding

Op 8 juli 2014 heeft het college ingestemd met de beleidsnotitie Participatiewet en Wet maatregelen WWB 'Ruim baan op de rotonde'. Daarna was tot en met 5 september kennis te nemen van de beleidsnotitie en een reactie te geven. Er zijn twee inspraakavonden gehouden en daarnaast was het mogelijk om via de gemeentelijke website te reageren. Ook was het mogelijk om met de wethouder een afspraak te maken om in gesprek te gaan over de voorstellen. Er zijn twee inspraakavonden geweest met in totaal 14 deelnemers, daarnaast is er nog een tweetal reacties binnengekomen vanuit werkgevers en vanuit welzijn en is een afspraak gemaakt met de wethouder om input te leveren op de voorstellen. In voorbereiding op de conceptnota heeft de begeleidingscommissie WZI advies uitgebracht. De reactie van de begeleidingscommissie zijn door het college in de conceptnota verwerkt. Vervolgens heeft de begeleidingscommissie WZI tijdens de inspraakperiode opnieuw gereageerd op de conceptnota. In de bijgevoegde tabel zijn de inspraakreacties (samengevat) weergegeven en van een antwoord voorzien, inclusief de reactie van de begeleidingscommissie WZI op de conceptnota.

Reacties op hoofdlijnen

Een aantal reacties is gericht op beleid en biedt aanknopingspunten om de beleidsnota aan te scherpen. Het gaat hierbij niet om inhoudelijk andere keuzes, de inspraak heeft niet geleid tot inhoudelijk andere keuzes. In de tabel staat op welke manier de nota wordt aangepast. Een aantal reacties richt zich nadrukkelijk op de *uitvoering* van beleid, waarbij regelmatig ook gericht op taken waar de gemeente nu al voor verantwoordelijk is. Dan gaat het niet om beleidskeuzes omtrent nieuwe taken, maar bijvoorbeeld om de manier waarop met mensen wordt gecommuniceerd. Dit zijn reacties die niet leiden tot eventuele bijstelling van de nota, maar worden betrokken bij de implementatie van de wetswijzigingen. Daarnaast is er een aantal vragen gesteld, die worden in onderstaande tabel beantwoord.

Inspraakreacties

Nr.	Inspraakreactie (opmerking / advies / vraag)	Beantwoording (en eventuele aanpassingen aan concept-nota)
Begeleidingscommissie WZI		

1.	<i>Het college wil jaarlijks, bij de begrotingsbehandeling, de kosten en aantallen van mensen met een arbeidsbeperking die vanuit de Participatiewet ondersteuning krijgen en eventuele beleidsbijstellingen daarop rapporten.</i> De BGC verzoekt deze uitkomsten en de voorgenomen beleidsbijstellingen periodiek naar BGC te sturen c.q. onderwerp van bespreking te maken binnen de periodieke vergaderingen van de BGC zodat de voorgenomen beleidsbijstellingen vooraf kunnen worden besproken.	De ontwikkelingen van de kosten en de aantallen worden met de BGC gedeeld en eventuele beleidswijzigingen worden met de BGC besproken.
2.	<i>Het streven van het college is om de huidige cliëntenraden samen te voegen tot een raad voor het sociaal domein en daartoe ondersteuning beschikbaar te stellen.</i> De BGC vraagt zich af of het nut en de noodzaak tot het formeren van een dergelijke raad zijn onderzocht en wat de argumenten voor dit besluit waren. De BGC is, mede na consultatie van kandiderende disciplines, tot een andere conclusie gekomen en wijst u op haar voorstel zoals eerder aan het college en de Wmo-raad is gestuurd. Dit voorstel is als bijlage bij ons advies over het beleidsplan Wmo en Jeugdwet 2015 gevoegd. Ook vragen we ons af wat onder de genoemde ondersteuning wordt verstaan.	Het college heeft kennisgenomen van de reactie van de BGC en vindt het met de BGC belangrijk cliëntenparticipatie goed te blijven organiseren. Het college wil daarom in 2015 in overleg met de begeleidingscommissie en de Wmo-raad over hoe cliëntenparticipatie op de verschillende beleidsterreinen en met de veranderingen in het sociaal domein het best kan worden georganiseerd.
3.	Loonkostensubsidie en beschut werk <i>Het college geeft aan dat op dit moment het programma van eisen van loonwaarde systeem wordt opgesteld dat voldoet aan het voorstel van de BGC. Ook zullen de kosten van beschut werk en arbeidsmatige dagbesteding nader worden uitgewerkt.</i> De BGC verzoekt het College dat zodra de uitkomsten van deze beide studies bekend zijn daar rapportages van te ontvangen, zodat de commissie zich daar vroegtijdig over kan uitspreken.	Samen met de gemeenten in de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal en Haaglanden is een programma van eisen opgesteld. De aanbesteding van het loonwaardesysteem loopt op dit moment. Het programma van eisen dat ten behoeve van de aanbesteding is opgesteld zal met de begeleidingscommissie worden gedeeld. De kosten zijn uitgewerkt in het beleidsplan en zijn zodoende beschikbaar.
4.	Instrumenten <i>Het college is het met de BGC eens dat duidelijk moet worden omschreven wat moet worden verstaan onder een substantiële arbeidsbeperking en geeft aan de doelgroep en de precieze voorwaarden, in samenwerking met de regiogemeenten, nader uit te werken (en deze op te nemen in de verordening)</i> De BGC vraagt de uitkomst van de omschrijving van de doelgroep en de precieze voorwaarden zoals deze zullen worden opgenomen in de verordening graag zo spoedig mogelijk te ontvangen zodat we ons daar vroegtijdig over kunnen uitspreken.	Dit wordt uitgewerkt in beleidsregels die beschikbaar komen voor de BGC.

5.	Realiseren extra banen gehandicapten <i>De BGC heeft aangegeven dat de gemeente in dezen voorbeeldgever zou moeten zijn mede vanwege de aannameverplichtingen die aan het bedrijfsleven worden opgelegd. Het college is het daarmee eens en heeft besloten een analyse te laten uitvoeren en onderbouwd door het onderzoek met een voorstel te komen.</i> De BGC heeft aangedrongen op een aanvalsplan. Het is de BGC niet duidelijk of in dit onderzoek naar de inspanningen en mogelijkheden van de gemeente ook die van het bedrijfsleven wordt betrokken, dewelke hoofdzakelijk voor werkgelegenheid voor gehandicapten zal moeten zorgen willen de plannen van het kabinet kunnen worden gerealiseerd. Het begrip aanvalsplan kan beter vervangen worden door MVO-plan, omdat het naar de mening van de BGC beter is gebruik te maken van de goede wil van ondernemers dan van dwangmaatregelen. De BGC wil periodiek geïnformeerd worden over de wijze van aanpak en de vorderingen in dezen.	Er wordt een analyse binnen de gemeentelijke organisatie uitgevoerd om inzicht te krijgen in waar mogelijkheden zijn voor werk voor mensen met een arbeidsbeperking binnen de gemeentelijke organisatie. Op basis daarvan wordt een plan gemaakt over het creëren van extra werkplekken voor mensen met een arbeidsbeperking binnen de organisatie. Daarnaast ligt er de opgave om met sociale partners en onderwijs invulling te geven in de afspraken in het sociaal akkoord om extra banen te creëren voor mensen met een arbeidsbeperking. Dat wordt uitgewerkt in het Werkbedrijf / Forum Zuid-Holland Centraal, in de beleidsnota staat dat nader toegelicht. Het college is het met de BGC eens dat het gaat om een gezamenlijke opgave en dat er op geen enkele manier sprake kan zijn van dwang.
6.	Afsluiten WSW <i>Het college geeft in haar reactie aan dat zij als streven heeft om - binnen de mogelijkheden van de wet - iedereen toe te leiden naar een voorziening waarin zij naar vermogen mee kunnen doen. De vraag over een overgangsregeling en het verlies van rechtspositie van personen op de wachtlijst wordt afgedaan met een verwijzing naar de Participatiewet en de rol van het UWV. Afhankelijk van iemands achtergrond vallen mensen terug op verschillende regelingen en inkomensvoorzieningen.</i> De BGC begrijpt de opstelling van de gemeente, maar blijft pleiten voor een maximale inspanningsverplichting voor Wsw-geïndiceerden die door de nieuwe wet in de problemen komen.	Het college is het eens met de begeleidingscommissie dat de inzet is dat iedereen op de wachtlijst WSW zo goed als mogelijk wordt toegeleid naar een voorziening, participatie- of werkplek waarin hij kan meedoen naar vermogen.

7.	Beperking mogelijkheden categoriale bijstand schoolgaande kinderen <i>De categoriale verstrekking schoolgaande kinderen vervalt en het plan van het college is om die via Stichting Leergeld Zoetermeer te laten verlopen. Dat vindt de BGC in principe een goede zaak.</i> De vraag is echter of de huidige personeelsbezetting van Leergeld het in redelijkheid mogelijk maakt aan die wens te voldoen. Al langer kampt de stichting met een tekort aan (geschoolde) vrijwilligers, hetgeen al langer tot achterstand in de behandeling heeft geleid. De BGC heeft niet gehoord hoe de gemeente dit probleem denkt te gaan oplossen. Ook de wijze van samenwerken tussen de (regio)gemeente(n) en de stichting Leergeld is niet beschreven. Het is de BGC bekend dat Leergeld een goed privacybeleid en een degelijke administratie voert, maar als de stichting ‘op de stoel van de gemeente gaat zitten’ dan zullen ze inzage krijgen in meer vertrouwelijke persoonsgegevens. De vrijwilligers hebben zover ons bekend geen formele schriftelijke geheimhoudingsverklaring afgelegd. Ook dient een verklaring van goed gedrag voor de vrijwilligers gegeven te zijn. De BGC vindt ook dat het toezicht van de financiële administratie dient te vallen onder de regels van de gemeente. Genoemde zaken dienen dan eerst geregeld te worden voordat stichting Leergeld Zoetermeer deze taken van de gemeente gaat overnemen. Ook kan de voorgenomen werkwijze problemen opwerpen v.w.b. de individuele financiële kindbijdrage van het Jeugdsportfonds. De BGC gaat ervan uit dat er geen verdringing van regulier werk plaatsvindt ten gevolge van het overdragen van werk dat eerder door de gemeente(n) werd uitgevoerd.	Er wordt in overleg met Stichting Leergeld bekeken op wat nodig is voor de organisatie om eventuele extra taken te kunnen uitvoeren. Ook zullen afspraken worden gemaakt over hoe de taken goed kunnen worden uitgevoerd. Het is overigens niet zo dat de Stichting Leergeld de taken van de gemeente overneemt en daardoor te maken krijgt met meer vertrouwelijke persoonsgegevens. Waar nu voor basisschoolkinderen met een Zoetermeerpas een bedrag wordt uitgekeerd, is het voorstel dat straks – binnen de huidige werkwijze van Leergeld – directe ondersteuning aan kinderen wordt geleverd.
8.	Beperking mogelijkheden categoriale bijstand ouderen (65+) <i>Ouderen op minimaniveau dreigen onevenredig hard getroffen te worden door de nieuwe wetgeving.</i> <i>Het college wacht met de BGC de uitkomsten van het NIBUD af om met voorstellen te komen. In het najaar komt het college in samenspraak met partners in de stad met een beleidskader armoede, waarin ondersteuningsvoorstellen voor de diverse groepen minima, waaronder genoemde categorie ouderen.</i> De BGC wacht ook dit voorstel met belangstelling af en verzoekt het college dit voorstel Beleidskader armoede zo spoedig mogelijk aan de BGC ter bestudering voor te leggen.	Inmiddels is de begeleidingscommissie in gesprek met de gemeente over het armoedebeleid.

	Individualisering langdurigheidstoelage <i>Het college heeft het besluit t.a.v. de langdurigheidstoelage in lijn met het advies van de BGC aangepast. Dat verheugt de commissie. Deze aanpassingen zullen door de gemeente in beleidsregels nader worden uitgewerkt.</i> De BGC zou het wederom op prijs stellen als zij tijdig bij het opstellen van de aan te passen regels wordt betrokken.	De beleidsregels zullen aan de begeleidingscommissie worden voorgelegd.
9.	Aanscherping misdragingen <i>De BGC heeft in het kader van de aangescherpte regelgeving haar zorgen geuit over de door de gemeente te hanteren regelgeving en de toepassing daaromtrent, met name wanneer er volgens de gemeente sprake is van agressie . De BGC heeft in dit verband gevraagd naar meer duidelijkheid over de (hantering van) de regelgeving en naar de beroepsprocedure voor de betrokkene.</i> De BGC stelt vast dat op deze beide verzoeken geen reactie van het college is gekomen en vraagt alsnog naar deze beide procedures. De BGC vindt het noodzakelijk dat duidelijk is (a) hoe en door wie de maatregelen worden overwogen en (b) door wie de individuele omstandigheden van de persoon worden beoordeeld en (c) hoe de besluitvorming per individu wordt genomen en wordt vastgelegd.	Het college zal beschikbare procesinformatie/protocollen daarover naar de BGC toesturen.
10.	Tegenprestatie <i>De BGC dank het college voor de aangebrachte verduidelijking in de beleidsnotitie v.w.b. het afzien van het beroep op bijstand en de toelichting hierop. Voor wat betreft de gevraagde vergoeding beroept u zich op de wettelijke regels die zulks zouden verbieden.</i> De BGC zou het waarderen als er in het geval van vrijwilligerswerk gekeken wordt naar wat wel kan, bijvoorbeeld een vergoeding voor gemaakte (reis)kosten.	Voor mensen die vrijwilligerswerk doen is er een premie beschikbaar.
11.	Ten slotte De BGC is normaal gesproken enigszins terughoudend met het geven van complimenten, maar in dezen zijn zij voor de betrokken gemeentelijke beleidsambtenaren en de ambtelijk secretaris meer dan verdiend .	Het college dankt de BGC voor de uitgebrachte complimenten.
Werkgevers		
12.	Hoofdstuk 1, betrokkenheid samenleving en doelgroepen <i>In de fase van uitvoering worden twee doelgroepen betrokken. Daarbij gaat het om jongeren die nu aan het werk zijn vanuit de Wajong en een groep WWB-ers die gevraagd worden over hoe de uitvoering van de wetswijzigingen het best kan worden georganiseerd.</i> Hoe gaat de gemeente deze groepen werven/samenstellen?	De deelnemers met de mensen vanuit de Wajong zijn geworden via de cliëntenraad Wajong van het UWV, via MEE en via een begeleider van Wajongeren van het UWV. Voor de deelnemers aan de bijeenkomst WWB-ers wordt de begeleidingscommissie WZI gevraagd om mensen uit de achterban van de commissie te benaderen.

13.	Paragraaf 2.1, Werkzoekenden met een arbeidsbeperking Het gaat om mensen die als gevolg van hun beperking niet zelfstandig in hun inkomen kunnen voorzien. Hoe? Hebben ze dan ook niet de rechten op die aanvulling?	De Participatiewet regelt dat mensen die als gevolg van een arbeidsbeperking niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen ondersteuning krijgen van de gemeente. Onder meer in de vorm van de loonkostensubsidie op basis van loonwaarde, werkplekaanpassingen en begeleiding (jobcoaching). Deze ondersteuning en de bijbehorende rechten zijn grotendeels wettelijk bepaald en gespecificeerd in de verordeningen.
14.	Paragraaf 2.1, Werkzoekenden met een arbeidsbeperking We verwachten dat er in Zoetermeer jaarlijks 60 tot 80 werkzoekenden met een arbeidsbeperking een beroep doen op de Participatiewet. Het gaat dan voornamelijk om jongeren die van school komen of recent school hebben verlaten. Wat is er nu specifiek voor Zoetermeer?	De wet schrijft nauwkeurig voor hoe de ondersteuning aan deze doelgroep eruit moet zien. Er bestaat enige beleidsruimte als het gaat om onder meer ondersteuningsinstrumenten voor werkgevers. Om ervoor te zorgen dat werkgevers niet te maken krijgen met heel verschillende instrumenten is de zogenaamde 'toolbox' regionaal afgestemd. Wat betreft ondersteuning aan werkgevers geldt dus in principe een regionaal ondersteuningsinstrumentarium.
15.	Paragraaf 2.3, Doelgroep loonkostensubsidie Als er een mutatie zit in het percentage dat jaarlijks wordt vastgesteld mag dan de arbeidsovereenkomst worden verbroken?	Deze vraag is uitgezet bij het ondersteuningsprogramma voor de invoering van de Participatiewet (samenwerking Divosa, VNG, UWV, Cedris). In de informatievoorziening aan werkgevers zal het antwoord op deze vraag worden betrokken.
16.	Paragraaf 2.5, 125.0000 extra banen en het Forum arbeidsmarkt Zuid-Holland Centraal Is het SEP hier dan niet een dubbeling mee?	De invulling met het Forum / Werkbedrijf is een gezamenlijke opgave voor werkgevers, gemeenten, werknemersorganisaties en UWV. In de voorbereidingen op de invulling van het Werkbedrijf moeten betrokken partijen gezamenlijk bepalen hoe de nieuwe taken zich verhouden tot bestaande platforms waaronder het SEP.
17.	Paragraaf 2.6 Afsluiten WSW (Wet Sociale Werkvoorziening) Om hoeveel mensen gaat dit?	In totaal staan er circa 80 mensen op de wachtlijst.
18.	Paragraaf 3.1 Beperken mogelijkheden categoriale bijzondere bijstand Waarom dit handhaven naast de bijzondere bijstand	Feitelijk blijven ze niet gehandhaafd, maar vervallen de verschillende genoemde vormen van categoriale bijzondere bijstand en wordt de ondersteuning van de doelgroepen op andere manieren vormgegeven.

19.	Hoofdstuk 4, Financiën Met ingang van 1-1-2015 wordt een nieuw verdeelmodel voor het macrobudget ingevoerd. Ook het Participatiebudget wordt vanaf dit moment op een andere manier verdeeld dan voorheen. Wat dit precies voor Zoetermeer betekent is nog onbekend. Dat maakt begroten wel erg lastig. Wanneer bekend? Miljoenennota?	Vanaf 1 oktober 2014 is meer bekend over het financiële verdeelmodel.. Vanaf dat moment wordt de nieuwe informatie betrokken in de planning en control cyclus.
20.	De wijze van participeren met de werkgevers vind ik sterk onderbelicht. Hoe wordt dat nu echt gedaan bijvoorbeeld middels social return.	De rol van werkgevers zal bij de uitwerking van het Werkbedrijf samen met werkgevers worden uitgewerkt. In de beleidsnota zal dit nader worden toegelicht. Ook zal een relatie worden gelegd naar 'De eerste afslag naar werk' (2013) waarin samenwerking met werkgevers en de rol van werkgevers bij re-integratie nader is uitgewerkt.
Welzijnsorganisatie		
21.	De uitgangspunten zijn: 1. Iedereen doet mee naar vermogen; 2. Als dat kan door te werken, lukt dat (nog) niet dan is men op een andere manier actief; 3. Ondersteuning is gericht op participatie naar vermogen volledig. Van belang is nog om te benadrukken dat het maatschappelijk middenveld (o.a. de Zoetermeerse vrijwilligers) ook op dit terrein nog meer benut en betrokken kan worden. Een mooi voorbeeld in dit stuk is de rol van stichting Leergeld op het gebied van armoedebestrijding, door de inzet van stichting Leergeld is meer maatwerk mogelijk voor de doelgroep. Maar ook organisaties, zoals stichting Piëzo, en andere Zoetermeerse maatschappelijke organisaties vervullen op het terrein van de participatiewet en de WWB een rol. Bijvoorbeeld door (lerend) vrijwilligerswerk, trainingen, opleidingen, adviezen, thuisondersteuning e.d. dat vraaggericht aangeboden wordt aan vele Zoetermeesters met afstand tot de arbeidsmarkt en/of Zoetermeesters die in armoede leven.	Het college onderstreept het belang van het maatschappelijk middenveld en zal dit in de notitie benadrukken.
22.	Ondersteuning jongeren Bij de ondersteuning van jongeren in de richting van opleiding/werk kan het maatschappelijk middenveld een belangrijke rol vervullen, bij voorbeeld door middel van het inzetten van maatjes/buddies.	Er wordt al samengewerkt met organisaties vrijwilligers (maatjes, buddy's, coaches) inzetten om jongeren te ondersteunen richting en op opleiding en werk. Het college staat ervoor open om verdere mogelijkheden te verkennen.
Inwoners		

23.	Werkgeversbenadering Inwoners geven aan dat de aangeboden vacatures bij het WGSP veelal niet aansluiten bij de behoefte. Daarnaast vindt niet altijd een terugkoppeling plaats waarom een plaatsing op een baan niet tot stand is gekomen. Goede communicatie en terugkoppeling vanuit het WGSP wordt als essentieel ervaren.	Met het WGSP wordt bekeken wat mogelijkheden zijn om de uitgebrachte adviezen invulling te geven. Er zal meer aandacht worden gegeven aan het punt van terugkoppeling zodat mensen een terugkoppeling krijgen wanneer men wordt afgewezen.
24.	Communicatie Inwoners hebben aangegeven zich zorgen te maken over de toenemende taken bij WZI. Zij maken zich zorgen over de bereikbaarheid en beschikbaarheid van klantmanagers om de nodige persoonlijke ondersteuning te kunnen bieden.	Met de uitvoeringsorganisatie wordt bekeken wat mogelijkheden zijn op het punt van bereikbaarheid.
25.	Opleiding Er wordt aandacht gevraagd voor het mogen volgen van opleidingen. De algemene ervaring van de aanwezigen was dat erg terughoudend wordt omgegaan met het “mogen” volgen van opleidingen.	Het beleid ten aanzien van opleidingen is dat met name wordt ingezet op het behalen van een startkwalificatie. Daarnaast is een opleiding mogelijk wanneer dat nodig is voor het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid. Daarbij is het uitgangspunt dat met inzetten van de opleiding rekening wordt gehouden met de kortste weg naar werk. Hierbij valt te denken aan korte omscholingscursus of een vacaturegerichte opleiding.